

Verslag Deskundigengroep Dierziekten HPAI 9 juli 2024

Aanwezig: Arjan Stegeman (vz.), Marieke Klaasen, Mart de Jong, Francisca Velkers, Ron Fouchier, Roy Slaterus, Evelien Germeraad en Denise Smit.

De Deskundigengroep Dierziekten wordt gevraagd naar een risicobeoordeling van de huidige situatie, zowel op landelijk niveau als ook op regionaal niveau (de 20 regio's; zie figuur) en een duiding van de situatie, mede naar aanleiding van de uitbraak met HPAI H7N5 in Duitsland. Er wordt een aantal vragen gesteld, waarbij wordt verzocht de antwoorden toe te lichten.

Duitsland heeft op 3 juli nog de volgende informatie met LVVN gedeeld: *"The sequencing analysis of the H7N5 positive samples detected AIV of subtype H7 that had a polybasic HA cleavage site. This sequence is a molecular marker for highly pathogenic avian influenza viruses in the sense of the case definition according to Regulation (EU) 2016/429 Annex I, section 1.3."*

Vragen

1. HPAI-situatie

Hoe duidt u de huidige HPAI-situatie onder wilde vogels, wilde zoogdieren en gehouden vogels in Nederland, Duitsland en de rest van de EU? (Daarbij ook de verschillende virustypen/-isolaten in ogenschouw nemend)

In Duitsland is op 2 juli hoogpathogeen H7N5 virus aangetroffen op een leghennenbedrijf in Bad Bentheim, vlak bij de Nederlandse grens. Het Friedrich Loeffler Instituut (FLI) heeft aangegeven dat het N5 van het virus lijkt op N5 van een laagpathogeen virus dat eerder is gevonden in eenden in West-Europa. Het H7 lijkt niet op een virus dat eerder in Duitsland is gevonden, noch op een ander virus waarvan de sequentie bij FLI bekend is. Het EMC stuurt binnenkort influenzavirus positieve monsters naar FLI die in het afgelopen jaar in de actieve monitoring van wilde vogels in Nederland zijn gevonden om te onderzoeken of het oorspronkelijke LPAI H7 virus hierin is terug te vinden (in Duitsland worden levende wilde vogels niet systematisch gemonitord). In de stal is geen laagpathogene H7 aangetoond. Desondanks is het meest waarschijnlijk dat het hoogpathogene virus door mutatie van laagpathogeen virus in een pluimveekoppel is ontstaan. Het virus is namelijk niet gerelateerd aan H7 hoogpathogene virussen aangetoond in uitbraken elders in de wereld en, in tegenstelling tot H5, zijn voor H7 onder wilde vogels nog nooit hoogpathogene stammen gevonden. Een week na het detecteren van het besmette bedrijf zijn er zowel in Nederland als in Duitsland geen meldingen van andere besmette/verdachte bedrijven bijgekomen. Alhoewel dit nog geen zekerheid geeft (tijd tussen virusintroductie en detectie kan langer dan een week zijn) wijst dit erop dat de uitbraak in Duitsland ontdekt is voor er sprake was van uitgebreide verspreiding tussen bedrijven, ondanks het grote aantal bedrijven op korte afstand van het besmette bedrijf. Dit maakt de vooruitzichten gunstig.

Wat betreft hoogpathogene H5N1 virus is het algemene beeld uit het veld dat het rustig is. De laatste uitbraak met HPAI onder gehouden vogels in Nederland was op 1 december 2023. In de rest van Europa is het ook rustig onder zowel commercieel gehouden pluimvee als in de wilde vogels. Net over de grens in Duitsland is er recent in enkele wilde ganzen HPAI virus gevonden. Het EMC heeft afgelopen week drie HPAI H5 infecties van zilvermeeuwen gemeld. Het waren drie jonge vogels die dood gevonden zijn op één nest in IJmuiden. In de maand mei werd één kleine mantelmeeuw in Lelystad gevonden en positief getest, maar verder zijn er al maanden geen HPAI virussen gedetecteerd in levende wilde vogels. Het WBVR heeft één onvolwassen grote mantelmeeuw, die in juni dood werd aangetroffen in Domburg, positief getest op HPAI H5N1 virus. Er zijn recent geen H5-positieve zoogdieren aangetroffen in Europa.

Het broedseizoen loopt op z'n eind. De meeste jongen van watervogels zoals eenden, ganzen, meeuwen en sterns vertrekken nu, of zijn al vertrokken, uit de kolonies of nesten. Dit is een periode waar de LPAI viruscirculatie onder wilde vogels normaliter

piekt. In tegenstelling tot de voorgaande twee broedseizoenen is er nu geen verhoogde sterfte als gevolg van vogelgriep waargenomen. De komende periode zullen er concentraties van verschillende soorten ruiende watervogels ontstaan op de grote wateren en in het Waddengebied komen grote aantallen steltlopers weer terug vanuit hun noordelijke broedgebieden. In de serologische surveillance zijn er in de laatste maanden in pluimvee op meerdere bedrijven afweerstoffen tegen verschillende subtypes LPAI virus aangetoond.

a. Hoe verklaart u het verloop van de afgelopen weken?

Er wordt vooral LPAI virus gevonden in wilde vogels. Het meest waarschijnlijke is dat de besmetting in Bad Bentheim een mutatie van een laagpathogene naar een hoogpathogene H7 variant is geweest. HPAI H5 virus circuleert ook nog onder wilde vogels, zij het op een veel lager niveau dan in de afgelopen jaren.

b. Welke trend verwacht u in deze situatie de komende vier weken?

De verwachting is dat de huidige trend zich voortzet. In de komende vier weken zullen de aantallen van de meeste watervogelsoorten, buiten bekende concentratiegebieden zoals op de Wadden, nog relatief laag blijven – de najaarstrek laat nog even op zich wachten – en zijn de condities voor het virus om buiten de gastheer het vermogen te behouden om vogels en zoogdieren te besmetten ongunstig door de hoge omgevingstemperatuur en sterke zonkracht.

2. Geeft de ontwikkeling in de afgelopen weken aanleiding om de risicobeoordeling van 22 april jl. aan te passen?

Nee, de deskundigen schatten de kans op een besmetting van een pluimveebedrijf door onder wilde vogels circulerend HPAI H5 virus nog steeds in als laag. De uitbraak van H7N5 in Duitsland, gepaard met de LPAI circulatie in Nederland toont wel aan dat de kans op een klassieke HPAI uitbraak (insleep van een H7 of H5 LPAI virus in een pluimveekoppel, die vervolgens muteert tot HPAI) altijd aanwezig is. Afgaande op historische data is de kans hierop in deze periode echter ook laag.

3. Hoe groot acht u op dit moment de kans dat een Nederlands pluimveebedrijf wordt besmet met HPAI ten opzichte van de beoordeling op 22 april jl.?

Deze kans blijft gelijk, dus laag. Wat er in Duitsland is gebeurd, zou echter ook in Nederland kunnen gebeuren, gezien de hoeveelheid LPAI wat onder wilde vogels circuleert.

Momenteel geldt er geen landelijke ophokplicht.

4. Hoe groot schat u de kans en de onzekerheid van de kans op een vogelgriepbesmetting van een pluimveebedrijf in de verschillende regio's, voor zover die kans in een specifieke regio afwijkt van de kans die u bij vraag 3 hebt benoemd?

De deskundigen schatten de kans in heel Nederland in als laag. Hierbij maken zij geen onderscheid tussen de verschillende regio's.

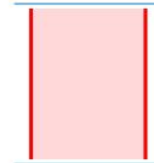
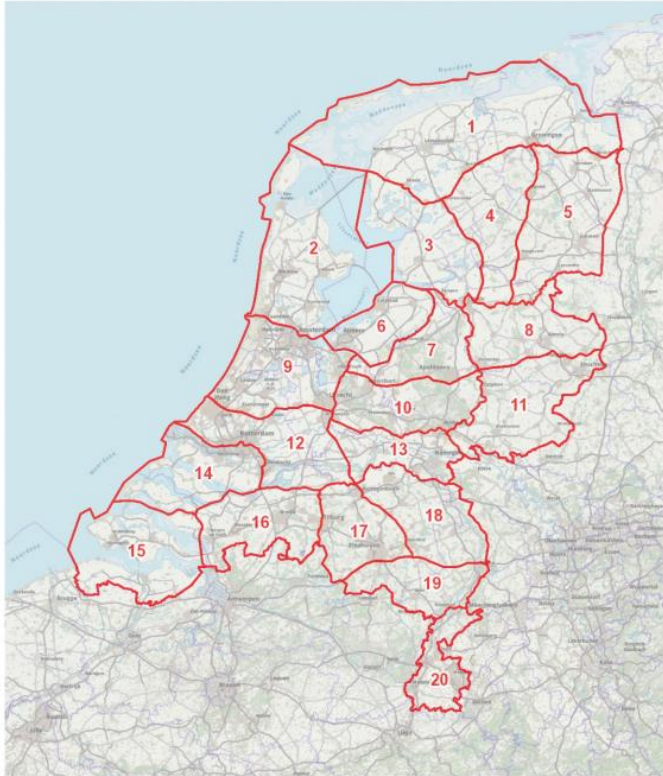
Regio-indeling van Nederland

Compartimenten Nederland

Legenda

□ Compartimenten

Auteur: Geert
Datum: 17-11-2021
Schaal (A3): 1:1.625.496

Verwaaard
I2 - Aan de kaart kunnen geen rechten ontleend worden. Gegevens uit de Geopointer.
© 2021 Competence Center - Huisarts van IZ